

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 318
din 18.11.2010**

Dosar nr.: 137/2010

Petiția nr.: 3012 din data 20.04.2010

Petent: B M

Reclamat: I M , prefectul județului Mehedinți

Obiect: acte de discriminare, de umilire, jigniri, sancțiuni

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentei

I.1.1. B M , cu domiciliul în -

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. I M , cu domiciliul de corespondență la Prefectura județului Mehedinți, cu sediul în Drobeta Turnu Severin, str. Traian, nr.89, jud. Mehedinți

II. Obiectul sesizării

2.1. Plângerea vizează acte de discriminare, de umilire, jigniri, sancțiuni.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin plângerea înregistrată cu nr. 3012 din 20.04.2011, petenta susține că de la numirea prefectului în funcție a fost supusă de către acesta la o serie de acte de discriminare, a fost jignită, umilită și sancționată.

IV. Procedura de citare

4.1 În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările

ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare.

4.2. Prin adresa cu nr. 4627 din 09.06.2010 a fost citată petenta. Prin adresa cu nr. 4626 din 09.06.2010 a fost citat reclamatul, domnul I. M. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 29.06.2010. La termen s-a prezentat petenta, care și-a susținut plângerea astfel cum a fost formulată inițial. Prin adresa nr. 5148 din 28.06.2010, reclamatul a transmis punctul său de vedere cu privire la obiectul plângerii,

4.3. Consiliul a acordat termen pentru depunere concluzii scrise la 20.08.2010. Reclamatul a transmis concluzii prin adresa nr. 6215 din 02.08.2010.

V. Susținerile părților

Susținerile petentei

5.1.1. Petenta susține că este angajată în funcția de consilier superior în cadrul instituției Prefectului, jud. Mehedinți și totodată procuratoare a soacrei sale, iar la o săptămână de la numirea prefectului, I. M., în funcție s-a prezentat la dânsul în birou pentru a-i prezenta situația sa și felul în care instituția nu a ajutat-o în soluționarea cazului său. Prefectul i-a spus că va discuta cu aceasta după 7 zile, după ce va lectura materialul, însă acest lucru nu s-a întâmplat, fapt ce a generat intervenții constante ale petentei la instituției. Astfel, datorită nesoluționării în timp util a problemelor ce îi intrau în sarcină ca și competență, între petentă, ca procuratoare a soacrei sale și totodată angajată a instituției și prefect au intervenit tot felul de disensiuni care au dus la sancționarea acesteia cu 20 % din salariu pe 3 luni, sancționarea cu retrogradarea într-o treaptă inferioară de salarizare, acordarea calificativului satisfăcător, jignirea și umilirea în public de 2 ori, de față cu salariații instituției (motiv pentru care i-a făcut 2 plângeri penale), amenințarea constant cu desfacerea contractului de muncă, mutarea din biroul în care și-a desfășurat activitatea 20 de ani, preluarea pe parcursul a 2 luni a tuturor sarcinilor de serviciu, lipsa unui monitor, hârtie xerox, telefon interior.

5.1.2. Petenta susține că reclamatul începând cu anul 2009 se acupă numai de persoana ei, încercând denigrarea, umilirea, jignirea acesteia fără să aibe un motiv real. Toate sesizările privind sancțiunile sunt semnate de reclamat, niciuna de către șefii direcți.

5.1.3. Petenta mai susține că motivele unei asemenea atitudini se cunoaște la nivel local, însă o va face cunoscută la momentul oportun.

Susținerile reclamatului

Susținerile domnului I. M.

5.2.1. Cu privire la sancționarea petentei cu diminuarea salariului cu 20% pe o perioada de 3 luni, reclamatul arată că Ordinul prin care s-a dispus sancțiunea face obiectul acțiunii introduse de aceasta la instanța de contencios

administrativ. Tribunalul Mehedinți a respins excepția prematurității introducerii contestației, a respins excepțiile ridicate de petentă și a respins contestația împotriva Ordinului de sancționare. În prezent dosarul se află pe rolul Curții de Apel Craiova, urmare recursului formulat de petentă.

5.2.2. Referitor la sancționarea cu retrogradarea într-o treaptă de salarizare inferioară, reclamatul susține că și acest Ordin face obiectul unui dosar în instanță, cu termen de judecată 22.09.2010.

5.2.3. Aspectele cu privire la nerepartizarea de lucrări de la primirea fișei postului din data de 30 aprilie 2010, susține că această afirmație este nesusținută întrucât petentei i s-a repartizat corespondență spre rezolvare. Anterior datei de 27 aprilie 2010, se arată că petenta a refuzat să primească corespondența care i-a fost repartizată de șeful ierarhic superior. Se mai arată că, în prezent, petenta beneficiază de calculator de serviciu, precum și un birou funcțional (atașează fotografii în acest sens).

5.2.4. Începând cu data de 1 martie 2010, petentei și altor 4 funcționari publici li s-a retras autorizația de acces la informații clasificate și prin urmare, prin Ordinul Prefectului nr S/162/2010, nu li s-a mai acordat sporul de confidențialitate. Urmare evaluării performanțelor profesionale individuale pe anul 2009, petenta a obținut calificativul "satisfăcător". De asemenea, potrivit fișei postului, începând cu data de 30 aprilie i-au fost atribuite alte sarcini de serviciu, potrivit pregătirii sale profesionale și activității pe care o desfășoară.

5.2.5. Cu privire la comiterea așa ziselor fapte de jignire și umilire în public, acestea fac obiectul unui dosar de cercetare penală de către organele abilitate.

5.2.6. Având în vedere cele de mai sus, reclamatul susține că nu săvârșit nicio faptă de discriminare în sensul OG 137/2000, republicată

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.2. Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a reținut că în economia Ordonanței nr. 137/2000 dispozițiile articolului 2

care definesc formele de discriminare (n.n.), „sunt consecutive celor din articolul 1 alin. (3), care prevăd cine este subiectul obligației de a respecta principiul egalității între cetățeni - garantat de art. 1 alin. (2) în exercitarea drepturilor constituționale ale cetățenilor: „Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării”. Din coroborarea aceluiași text (art. 1-2) rezultă obiectul discriminării: titularii drepturilor constituționale enumerate în special în art. 1 alin. (2), îngrădiți ori împiedicați în exercițiul lor. Așadar, în limitele atribuțiilor sale legale, CNCD este obligat să soluționeze orice plângere întemeiată pe dispozițiile art. 2 din O.G. nr. 137/2000 prin stabilirea existenței celor trei elemente sus-menționate.

6.3. Din acest punct de vedere, sub aspectul incidenței art. 2 din O.G. nr. 137/2000, Colegiul constată că petenta invocă vătămarea drepturilor sale sub aspectul salarizării în legătură cu sancționarea cu 20% pe o perioadă de 3 luni, retrogradarea din funcție pe o treaptă inferioară, acordarea calificativului „nesatisfăcător”; sub aspectul condițiilor de desfășurare a activității în legătură cu mutarea din biroul curent într-un spațiu improvizat, preluarea sarcinilor fără a se prezenta corespondența, neasigurarea mijloacelor tehnice necesare (monitor calculator, telefon, hârtie xerox), precum și amenințarea cu desfacerea contractului de muncă și fapte de jignire și umilire.

6.4. În legătură cu aspectele contestate de către petentă, partea reclamată arată că împotriva actelor dispuse au fost formulate contestații în fața instanțelor de judecată, unele fiind respinse, iar altele în curs de soluționare, în diferite stadii procesuale. Calificativul acordat petentei a avut la bază evaluarea performanțelor profesionale individuale, în privința neacordării sporului de confidențialitate, acesta este legat de faptul că atât petentei, cât și altor funcționari li s-au retras autorizațiile de acces la informații clasificate. Partea reclamată arată că petentei i s-au repartizat lucrări și corespondență, acest fapt rezultând din condica Serviciului control legalitate acte și contencios administrativ, precum și din condica generală a instituției. Petenta deține calculator de serviciu și birou funcțional. De asemenea, petentei i-au fost atribuite sarcini de serviciu potrivit pregătirii sale profesionale și activității pe care o desfășoară la locul de muncă. În ceea ce privește comiterea unor așa-zise fapte de jignire sau umilire, arată că acestea fac obiectul cercetării penale de către organele abilitate.

6.5. Reținând aspectele deduse soluționării, Colegiul reiterează că un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate la persoana care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din

definiția cuprinsă în Art. 2 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de...”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant, în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

6.6. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată. Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, astfel cum este prevăzută în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate este indirect, și cu atât mai mult în cazul hărțuirii, așa cum este reglementată în art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000, republicată. În cazul hărțuirii, raportul de cauzalitate este direct, iar acest aspect rezultă din însăși formularea dată de legiuitor, în speță „comportamentul pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”. În același sens s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009. Astfel, Colegiul trebuie să analizeze din mijloacele de probă și din înscrisurile aflate la dosar în ce măsură se poate reține un raport de cauzalitate direct sau indirect între faptele imputate și un eventual criteriu invocat, respectiv existența unui raport de analogie sau comparabilitate între persoane în privința cărora s-a indus un tratament mai puțin favorabil.

6.7. Colegiul reține că la dosar s-au depus de către ambele părți înscrisuri. Analizând actele dosarului și suținerile contradictorii ale părților, Colegiul este de opinie că împrejurările invocate de petentă, care ar presupune analiza obiectului dedus soluționării, sub aspectul discriminării, exced incidenței Art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Chiar dacă s-ar prezuma că faptele care fac obiectul prezentului dosar vizează un prezumtiv tratament diferențiat aplicabil unor situații analoage, de plano, reținut prin coroborare cu salariații care își desfășoară activitatea sub conducerea părții reclamate, un asemenea raport este de natură generică, nefiind individualizat în concret.

6.8. Dincolo de aceste considerente, atât în fapt, cât și în drept, susținerile contradictorii ale părților sunt corelative unor aspecte de legalitate care vizează actele indisolubil legate de cercetarea disciplinară și consecințele juridice care au decurs, în speță sancționarea cu 20% din retribuție, retrogradarea, acordarea unui calificativ în evaluarea profesională ori sporuri salariale. Înseși părțile arată că actele dispuse au fost contestate în fața instanțelor de judecată, susținerile contradictorii ale acestora vizând legalitatea versus nelegalitatea măsurilor în cauză.

6.9. În cauza S.Coleman v. Attridge Law, Steve Law, cât și în cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryin NV, Curtea Europeană de Justiție a arătat că, potrivit principiului inversării sarcinii probei, revine reclamantului (n.n. petentului) sarcina de a stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe pe baza unuia dintre criteriile interzise (n.n. în cauza Coleman o discriminare pe criteriul de dizabilitate, în cauza Centrum o discriminare pe criteriu de origine rasială sau etnică). Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci că sarcina probei să revină pârâților din acțiunea principală, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, pârâții menționați ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise (a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S. Coleman, ECJ, C-303/06, hotărârea din 17 iulie 2008, cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryin NV, C-54/07, hotărârea din 10 iulie 2008). În mod similar, potrivit art. 20 alin.6 din O.G. nr. 137/2000, republicată: „Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare”.

6.10. Din acest punct de vedere, prezumțiile care decurg în cauză nu sunt de natură a presupune existența unei legături de cauzalitate directă sau cel puțin indirectă între acțiunile imputate părții reclamate (măsurile privind sancționările disciplinare, drepturile salariale, cercetările disciplinare, mutarea din birou, spațiul impropriu, lipsa mijloacelor tehnice) și un eventual criteriu interzis de art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Or, din ansamblul înscrisurilor depuse de părți la dosar și din susținerile petentei, prezumțiile care izvorăsc plasează cazul în legătură cu o eventuală vătămare a drepturilor subiective ale sale, însă din actele dosarului nu se poate reține o interferență cu eventuale criterii prevăzute de Art. 2, cât cu aspecte care țin de nerespectarea prevederilor legale în materia dreptului muncii ori a unor conflicte în legătură cu raporturile de muncă. Consecințele acțiunilor imputate pun în discuție drepturile petentei în calitatea sa de angajat, însă izvorul acestor acțiuni nu poate fi plasat în raport de cauzalitate cu motivele de discriminare. Dincolo de faptul că petenta nu invocă asemenea criterii și nici nu impută că un criteriu din cele enumerate în art. 2 alin.1 ar fi stat la baza acțiunilor imputate, susținerile contradictorii ale părților sunt legate sine qua non de aspecte de legalitate corelativ exercitării raporturilor de muncă.

6.11. Sub aspectul unor potențiale fapte de amenințare, respectiv de jigniri ori de ofense prin care s-a adus atingere demnității personale, ceea ce ar pune în discuție o eventuală hărțuire (Art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000, republicată), ca formă de discriminare, este relevant a stabili dacă un comportament imputat care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil ori ofensiv are ca bază un criteriu

enumerat de legiuitor în Art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Așa cum a statuat și Curtea Europeană de Justiție, regulile privind sarcina probei în cazul hărțuirii presupun evidențierea unor prezumții prima facie, ceea ce în practică echivalează cu indicarea unui raport de cauzalitate prezumtiv între faptele invocate și criteriul imputat care a stat la baza respectivelor acțiuni. Or, din înscrisurile depuse de către părți rezultă că petenta s-a adresat organelor de cercetare penală în legătură cu fapte prevăzute și sancționate de Codul penal, însă în fața Colegiului nu au fost indicate alte mijloace de probă care ar fi putut fi coroborate cu aspectele invocate în plângerile adresate organelor penale.

6.12. Pe de altă parte, Colegiul observă că se invocă implicit eventuale victimizări (art. 2 alin.7 din O.G. nr. 137/2000, republicată), în legătură cu faptul că petenta a acționat în calitate de procuratoare a soacrei sale și a inițiat demersuri juridice ori acțiuni în justiție cu privire la valorificarea unor drepturi, ceea ce a fost de natură a determina consecințe adverse împotriva sa la locul de muncă. Trebuie subliniat că în sistemul Constituției României, dreptul de petiționare este garantat, astfel încât potrivit art. 51 „cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții...”. Exercițarea dreptului de petiționare este o modalitate eficientă de rezolvare a unor probleme personale sau care privesc o colectivitate. Acest drept este încadrat în clasificările de drepturi în categoria drepturilor garanții, el fiind și o garanție juridică generală pentru celelalte drepturi și libertăți (a se vedea M.Constantinescu, A. Iorgovan, I. Muraru, E.S. Tănăsescu, Constituția României revizuită – comentarii și explicații, All Beck, 2004). Conjugând prevederile comune în materia petițiilor cu cele ale Legii nr. 554/2004, legea contenciosului administrativ, rezultă că petiționarul are la dispoziție și calea acțiunii în contencios administrativ.

6.13. Colegiul reține că petenta a depus copii după cererile adresate instanțelor judecătorești naționale, precum și Curții Europene a Drepturilor Omului, însă acestea nu au vizat per se încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării. Or, nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor constitutive ale victimizării care s-au circumstanțiat ori au luat naștere ca urmare a plângerilor adresate de petentă, de vreme ce fondul acțiunilor nu a vizat sine qua non, ori cel puțin subsecvent, încălcarea principiului egalității și al nediscriminării, cât chestiuni corelative revendicării unor drepturi de proprietate, respectiv aspecte legate de acces la justiție ori dreptul la un proces echitabil.

6.14. Având în vedere considerentele expuse, se impune a preciza că în lipsa elementelor constitutive de natură a evidenția posibile discriminări în sensul art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, justificarea drepturilor subiective ale petentei în legătură cu raporturile de muncă poate fi cenzurată de instanțele de judecată conform dreptului aplicabil. Așa cum a statuat și Înalta Curte de Casație și Justiție, „O.G. nr. 137/2000 analizează fapte de discriminare care prin criteriile mai-sus anunțate (n.n. art. 2 alin.1) se diferențiază de fapte care sunt de natură să producă aceleași consecințe, dar intră sub incidența altor acte normative” (a se vedea Decizia nr. 1530 din 19 martie 2009, Înalta Curte de Casație și Justiție).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu intră sub incidența prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;

2. Clasarea dosarului;

3. Se va răspunde petentei în sensul celor hotărâte;

4. O copie a hotărârii se va transmite partilor: B _____ M _____, cu domiciliul în

I _____ M _____, cu domiciliul de corespondență la Prefectura județului Mehedinți, cu sediul în Drobeta Turnu Severin, str. Traian, nr.89, jud. Mehedinți

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

NIȚĂ Dragoș Tiberiu – Membru

VASILE Alexandru Vasile – Membru

Data redactării 30.11.2010

Motivele de fapt și de drept redactate D.G., tehored. A.P., 2 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

